



**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL V. S. 2018-10-26 SKUNDO**

2018 m. gruodžio 19 d. Nr. S-221 (7-207/2018)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus – pranešėjas
Vilmos Vildžiūnaitės

sekretoriaujant

Ramutei Matkevičienei

dalyvaujant mokesčių administratoriaus atstovei S. A.
mokesčių mokėtojui nedalyvaujant

2018-11-27 posėdyje išnagrinėjusi V. S. (toliau – Pareiškėja) 2018-10-26 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2018-09-27 sprendimo Nr. 68-112, n u s t a t è:

Inspekcija 2018-09-27 sprendimu Nr. 68-112 patvirtino Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Kauno AVMI) 2018-07-13 sprendimą Nr. (7.46-4.7.2.)-K10-120 dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų, kuriuo Pareiškėja buvo atleista nuo 80,40 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) delspinigių mokėjimo ir neatleista nuo 80,40 Eur GPM delspinigių mokėjimo.

Inspekcijos sprendime nurodyta, kad Pareiškėja 2018-06-21 pateikė patikslintą metinę pajamų deklaraciją (forma GPM308) už 2016 metus, kurioje deklaravo 2753 Eur GPM, t. y. 1507 Eur daugiau nei pirminėje deklaracijoje (pateikta 2017-03-17), kuri sumokėjo 2018-01-01 ir 2018-06-25, atitinkamai 513 Eur ir 994 Eur. Kadangi Pareiškėja prievolę įvykdė pavėluotai, t. y. tik 2018-06-25 (turėjo būti sumokėta iki 2017-05-02), jai buvo apskaičiuota 160,80 Eur GPM delspinigių.

Pareiškėja pateikė Kauno AVMI prašymą atleisti nuo apskaičiuotų GPM delspinigių, kadangi yra pensininkė ir mokesčio suma jai yra labai didelė. Kauno AVMI, vadovaudamasi teisingumo bei protingumo kriterijais, atleido Pareiškėją nuo 50 proc. GPM delspinigių mokėjimo.

Inspekcija sprendime aptarė atleidimo nuo delspinigių tvarką reglamentuojančius norminius aktus. Sprendime išdėstyti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 100 str. 1 dalyje, 141 str. 1 dalies 1–4 punktuose, Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 (toliau – Taisyklės) 7 punkte įtvirtinti atleidimo nuo delspinigių, baudų ir / ar palūkanų pagrindai.

Pareiškėja 2 kartus teikė metinę pajamų mokesčio deklaraciją (GPM308) už 2016 metus ir paskutinės deklaracijos duomenų pagrindu, pateiktos 2018-06-21, Pareiškėjai buvo apskaičiuoti delspinigiai už laiku nesumokėtą GPM už 2016 metus.

Sprendime pabrėžta, kad už tinkamą mokesčių sumokėjimą pirmiausia yra atsakingas pats mokesčių mokėtojas. Jis privalo žinoti (išsiaiškinti) savo su mokesčių mokėjimu susijusias pareigas, jas tinkamai vykdyti ir jis negali teisinti savo paties pareigų nevykdymo kitų asmenų nepakankamai atlikta jo veiklos kontrole (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2009-10-15 nutartis adm. byloje Nr. A442-1218/2009), todėl Pareiškėjos teiginiai, kad metinę deklaraciją už 2016 metus užpildė darbuotoja, kuri keletą kartų nagrinėjo pardavimo dokumentus, bei pilnai pasitikėjo Inspekcijos darbuotojos kompetencija, laikytini nepagrįstais. Be to, kaip ginčijamame sprendime nurodė Inspekcija, Pareiškėjai 2017-12-04 el. paštu (*duomenys neskelbtini*) (tuo pačiu, iš kurio gautas nagrinėjamas skundas) buvo išsiųstas pranešimas apie 2016 metų mokestinio laikotarpio dokumento GPM308 trūkumus. Atsižvelgiant į išdėstytą, Inspekcija neatleido Pareiškėjos nuo delspinigių mokėjimo MAĮ 141 str. 1 d. 1 punkto (nesant jos kaltės) pagrindu.

Inspekcijos sprendime pažymėta, kad nagrinėjamu atveju nenustatyta aplinkybių, kurias būtų galima prilyginti *force majeure* ar kitoms nuo mokesčių mokėtojos valios nepriklausančioms aplinkybėms, kurių ji nenumatė ir negalėjo numatyti, taip pat Pareiškėja nepateikė jokių duomenų apie minėtų aplinkybių buvimą, todėl Pareiškėja negali būti atleista nuo delspinigių, ar baudų mokėjimo pagal MAĮ 141 str. 1 d. 2 punktą.

Pareiškėja įstatymų nustatytais terminais ir tvarka nesumokėjo GPM, todėl atsirado žala valstybės biudžetui, t. y. valstybė atitinkamu laikotarpiu neturėjo biudžete pajamų, kurios jai teisėtai priklausė, taip Pareiškėjos kaltais veiksmais buvo padaryta reali žala valstybės biudžetui, todėl Pareiškėja nebuvo atleista nuo delspinigių mokėjimo remiantis MAĮ 141 str. 1 d. 3 punktu.

Inspekcija sprendime nurodė, jog neturi informacijos apie tai, kad pažeidimas būtų padarytas dėl mokesčių administratoriaus klaidingai raštu ar žodžiu suteiktos konsultacijos, todėl neatleido Pareiškėjos nuo delspinigių mokėjimo MAĮ 141 str. 1 d. 4 punkte įtvirtintu pagrindu.

MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkte nurodytas atleidimo nuo delspinigių pagrindas reiškia, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo delspinigių, kai juos išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal MAĮ 113 str. 1 d. 3 punktą.

Ginčijamame sprendime išanalizuota Pareiškėjos materialinė padėtis. Nurodyta, kad nors Pareiškėja yra pensininkė, tačiau dirbanti, be gyvenamojo būsto adresu: (*duomenys neskelbtini*), turi po 1/3 nekilnojamojo turto (po 1/3 dalį žemės sklypų adresu: (*duomenys neskelbtini*), 1/3 žemės sklypo ir gyvenamojo namo, adresu: (*duomenys neskelbtini*)), kuris yra paveldėtas po tėvų mirties ir vertino, kad jos materialinė padėtis nėra sunki, todėl nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo delspinigių mokėjimo pagal MAĮ 100 str. 1 d. 3 punktą.

Inspekcija akcentavo, kad Kauno AVMI, vadovaudamasi teisingumo bei protingumo kriterijais (MAĮ 8 straipsniu), atleido Pareiškėją nuo 50 proc. (80,40 Eur) apskaičiuotų delspinigių mokėjimo, bet atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, konstatavo, kad atleisti Pareiškėją nuo likusios apskaičiuotos (80,40 Eur) delspinigių sumos nėra teisinio pagrindo.

Pareiškėja Mokestinių ginčų komisijai prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) pateikė skundą, kuriame teigia, kad liepos mėn., nesulaukusi grąžinamos permokos po kasmetinio deklaravimo, nuvyko į Inspekciją, kur jai buvo paaiškinta, jog buvo neteisingai užpildyta Metinė pajamų deklaracija už 2016 metus ir yra apie 1500 Eur nepriemoka. 2016 metais buvo parduotas paveldėtas žemės sklypas. Metinę pajamų deklaraciją už 2016 metus padėjo pildyti Inspekcijos darbuotoja, kuri keletą sykių nagrinėjo pardavimo dokumentus, kuriuose buvo gana sunku susigaudyti. Mokėtina GPM suma buvo sumokėta iš karto, taip pat ir papildoma apie 1500 Eur GPM suma. Pareiškėja teigia nesusipažinusi nė su vienu Elektroninio deklaravimo sistemos pranešimu, pasitikėjusi Inspekcijos darbuotojos kompetencija. Remiantis šiomis aplinkybėmis, Pareiškėja teigia nesanti kalta dėl susidariusios situacijos ir prašo iš naujo išnagrinėti prašymą atleisti nuo delspinigių.

Komisija, įvertinusi ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, kad Pareiškėjos skundas tenkintinas, Inspekcijos sprendimas naikintinas ir Pareiškėja atleistina nuo GPM delspinigių mokėjimo.

Ginčas tarp šalių vyksta dėl Inspekcijos sprendimo – neatleisti Pareiškėjos nuo 80,40 Eur GPM delspinigių mokėjimo. Nustatyta, kad Pareiškėja yra pateikusi dvi (pirminę ir patikslintą) metines pajamų deklaracijas už 2016 metus, abi deklaracijos pateiktos elektroniniu būdu, padedant mokesčių administratoriaus darbuotojui. 2017 metų pabaigoje paaiškėjo, kad pirminėje Pareiškėjos 2017-03-17 pateiktoje 2016 metų pajamų deklaracijoje neteisingai deklaruotos 2016 metais gautos apmokestinamosios nekilnojamojo turto pardavimo pajamos, nes neteisingai deklaruota parduoto turto įsigijimo kaina ir kitos su turto įsigijimu susijusios išlaidos. Todėl patikslinus 2016 m. pajamų deklaraciją ir joje deklaravus 2753 Eur mokėtiną GPM sumą (pirminėje deklaracijoje buvo deklaruota 1246 Eur GPM suma, kurią Pareiškėja sumokėjo 2017-04-23 – 2017-04-24), nuo pavėluotai sumokėtos trūkstantos GPM sumos Pareiškėjai buvo apskaičiuoti delspinigiai.

Pareiškėja Kauno AVMI 2018-06-21 pateikė prašymą atleisti ją nuo delspinigių mokėjimo, motyvuodama tuo, kad yra pensininkė ir susidariusi mokesčio bei delspinigių suma jai būtų labai didelė. Kauno AVMI Pareiškėjos prašymą tenkino iš dalies – atleido Pareiškėją nuo 50 proc. delspinigių. Skunde Inspekcijai Pareiškėja teigė negavusi pranešimo dėl dokumento GPM308 trūkumų, be to, nurodė, kad metinę deklaraciją už 2016 metus užpildė Inspekcijos darbuotoja, o jos kompetencija Pareiškėja pilnai pasitikėjo. Inspekcija neatsižvelgė į Pareiškėjos skundo argumentus, laikydamosi pozicijos, kad prašymo nagrinėjimo metu nėra nustatyta MAĮ numatytų atleidimo nuo delspinigių mokėjimo pagrindų. Tokios pat pozicijos Pareiškėja laikosi ir Komisijai pateiktame skunde.

Iš Pareiškėjos skunde išdėstytos pozicijos matyti, jog ji galimą savo atleidimą nuo delspinigių mokėjimo sieja su kaltės nebuvimu ir netinkamai mokesčių administratoriaus atliktomis pareigomis padedant jai užpildyti deklaraciją, todėl ginčo nagrinėjimo metu pirmiausia pasisakytina dėl MAĮ 141 str. 1 d. 1 ir 4 punktuose numatytų atleidimo nuo delspinigių mokėjimo pagrindų. Įvertinus ginčo situacijoje nustatytas aplinkybes ir MAĮ 141 str. 1 d. 1 ir 4 punktuose numatytus atleidimo nuo delspinigių mokėjimo pagrindus (dėl mokesčių mokėtojo kaltės nebuvimo ir klaidingos mokesčių administratoriaus konsultacijos), taip pat Inspekcijos sprendime aptartą šių pagrindų taikymo administraciniuose teismuose praktiką, Komisija sutinka su Inspekcijos pozicija, jog ginčo atveju nėra pakankamų pagrindų pripažinti, jog Pareiškėja gali būti atleista nuo delspinigių mokėjimo šiais pagrindais. Tačiau, Komisijos nuomone, įvertinus ginčo situacijoje nustatytas aplinkybes, susijusias su deklaracijų pildymu ir pateikimu, Pareiškėjos veiksmus, susijusius su mokesčio sumokėjimu, konstatuotina, jog Pareiškėja atleistina nuo GPM delspinigių mokėjimo, vadovaujantis protingumo ir teisingumo kriterijais. Pažymėtina, jog šis atleidimo nuo delspinigių mokėjimo pagrindas yra suformuotas LVAT praktikos ir taikytinas konkrečiu atveju, įvertinus mokesčių administratoriaus, mokesčių mokėtojo veiksmus, aplinkybes, susijusias su socialine mokesčių mokėtojo padėtimi, taip pat kitas reikšmingas ir išskirtines aplinkybes (šių pagrindų taikymo praktika iš dalies yra apibendrinta LVAT 2014-03-17 nutartyje adm. byloje Nr. A-556-990/2014).

Nors sprendime Inspekcija nurodė, kad už tinkamą mokesčių sumokėjimą pirmiausia yra atsakingas pats mokesčių mokėtojas, tačiau, Komisijos nuomone, ginčo situacijoje yra būtina įvertinti deklaracijos pildymo aplinkybes, kurios galėjo nulemti / nulėmė neteisingą 2016 metais gautų apmokestinamųjų pajamų deklaravimą, 2017-03-17 pateikiant pirminę pajamų deklaraciją už 2016 metus. Iš 2016 metinėje deklaracijoje nurodytų duomenų matyti, kad pirminėje deklaracijoje yra deklaruota 13365,78 Eur, patikslintoje deklaracijoje – 3310,80 Eur turto įsigijimo kainos bei su turto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusių išlaidų suma (tai yra patikslintoje deklaracijoje buvo deklaruota beveik 4 kartus mažesnė bendra išlaidų suma); pirminėje deklaracijoje nekilnojamojo turto pajamos deklaruotos vienoje eilutėje, patikslintoje – keturiose, tai rodo, kad buvo perleisti 4 nekilnojamojo turto objektai (jų dalys); kiti pirminėje deklaracijoje nurodyti duomenys nesikeitė. Iš ginčo bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėja naudojosi mokesčių administratoriaus darbuotojo teikiama pagalba pildant ir pateikiant deklaraciją. Nustatyta, jog tiek pirminę, tiek patikslintą deklaraciją Pareiškėjai užpildyti ir pateikti padėjo mokesčių administratoriaus darbuotojai pagal Pareiškėjos pateiktus nekilnojamojo turto įsigijimo ir perleidimo dokumentus. Atsižvelgiant į aptartas aplinkybes, taip pat įvertinus tai, jog pati Pareiškėja 2017 m. kovo mėnesį kreipėsi į mokesčių administratorių dėl pajamų deklaravimo ir mokesčių sumokėjimo; iš karto po deklaracijų pateikimo (2017 ir 2018 metais) nedelsiant sumokėdavo deklaruotą GPM (kas rodo aktyvius Pareiškėjos veiksmus įgyvendinant su mokesčių apskaičiavimu ir sumokėjimu susijusias pareigas), darytina išvada, kad

neteisingas mokesčių deklaravimas nebuvo sąlygotas tyčinių Pareiškėjos veiksmų, ar siekio sumažinti mokėtino GPM dydį. Komisijos vertinimu, Pareiškėjos pasirinktas ir mokesčių administravime leistinas bei taikytinas deklaracijos pildymo būdas sudaro pakankamą pagrindą mokesčių mokėtojui pasitikėti mokesčių administratoriaus darbuotoju tokio veiksmo atlikimo metu, nes jis šioje situacijoje veikia kaip profesionalus pagalbininkas, žinantis deklaracijos pildymo taisykles, norminių aktų reikalavimus deklaracijoje nurodomiems duomenims bei informacijai, įskaitant turto įsigijimo kainos bei su turto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusių išlaidų deklaravimo reikalavimus. Be to, Komisijos nuomone, esant betarpiškam mokesčių administratoriaus darbuotojo ir mokesčių mokėtojo bendravimui, yra galimybė paprašyti iš mokesčių mokėtojo papildomos informacijos ar duomenų, būtinų tinkamam deklaracijos užpildymui. Todėl ginčo byloje nustatytos aplinkybės: pati Pareiškėja 2017 m. savanoriškai kreipėsi pas mokesčių administratorių dėl gautų pajamų deklaravimo; tai, kad GPM buvo neteisingai deklaruotas dėl klaidos, kurią mokesčių mokėtojui deklaraciją padedantis užpildyti mokesčių administratoriaus darbuotojas turėjo galimybę nustatyti ir pirminės deklaracijos pildymo metu, įvertinęs Pareiškėjos pateiktus pirminius turto įsigijimą ir perleidimą pagrindžiančius dokumentus, tačiau tai padaryta nebuvo; pačios Pareiškėjos veiksmai deklaruojant pajamas ir sumokant GPM, Komisijos nuomone, yra pakankamas pagrindas konstatuoti, jog Pareiškėja gali būti atleista nuo delspinigių mokėjimo, vadovaujantis protingumo ir teisingumo kriterijais, atsižvelgiant į LVAT suformuotas šių principų taikymo konkrečiais atvejais taisykles. Komisijos vertinimu, ginčo situacijoje neteisingas apmokestinamųjų pajamų ir GPM už 2016 metus deklaravimas bei dalies GPM sumokėjimas ne laiku galėjo būti sąlygotas nepilnai ir nevisapusiškai atliktos mokesčių administratoriaus pareigos padėti mokesčių mokėtojui užpildyti deklaraciją, be to, tiek 2017 metais, tiek 2018 metais Pareiškėja operatyviai įvykdė pareigą sumokėti deklaracijoje už 2016 metus deklaruotus mokesčius, tai yra 1246 Eur sumokėjo 2017-04-23 – 2017-04-24 (deklaracija pateikta 2017-03-17), 1507 Eur – 2018-01-01 ir 2018-06-25 (deklaracija pateikta 2018-06-21), kas patvirtina, jog Pareiškėja nevengia vykdyti savo mokestinių prievolių. Todėl Komisija laikosi pozicijos, kad Inspekcija nevisapusiškai ir neobjektyviai išnagrinėjo Pareiškėjos prašymą atleisti nuo delspinigių mokėjimo, apsiribodama vien tik MAĮ įtvirtintu atleidimo nuo delspinigių mokėjimo pagrindų vertinimu, todėl Inspekcijos sprendimas naikintinas ir Pareiškėja atleistina nuo delspinigių mokėjimo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, atsižvelgdama į išdėstytus motyvus, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

1. Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017-09-27 sprendimą Nr. 68-112.
2. Atleisti Pareiškėją nuo 80,40 Eur GPM delspinigių mokėjimo.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprendami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Vilma Vildžiūnaitė

